

UNIVERZITA PALACKÉHO V OLOMOUCI

Filozofická fakulta

Katedra asijských studií

BAKALÁŘSKÁ DIPLOMOVÁ PRÁCE

Vznik a význam jihokorejské vlajky

Origin and meaning of the South Korean flag

OLOMOUC 2019 Anna Káchová

Vedoucí diplomové práce: Ferklová Blanka, Mgr. Ph.D.

Já, Anna Káčová, čestně prohlašuji, že jsem bakalářskou diplomovou práci na téma *Vznik a význam jihokorejské vlajky* vypracovala samostatně a uvedla veškeré použité prameny.

V Olomouci dne

.....

Anotace

Jméno a příjmení:	Anna Káchová
Název fakulty a katedry:	Filozofická fakulta, Katedra asijských studií
Název práce:	Vznik a význam jihokorejské vlajky
Vedoucí práce:	Mgr. Blanka Ferklová, Ph.D.
Počet stran:	49
Počet znaků:	57 265
Počet titulů použité literatury:	12
Klíčová slova:	vlajka Korejské republiky, tchegukki, státní symboly Korejské republiky, jin jang, trigramy, vlajky

Cílem této bakalářské práce je vytvoření takové práce, která by komplexně vypovídala o historickém kontextu, vzniku, symbolice a užívání vlajky Korejské republiky. Abych mohla tyto cíle naplnit, tak věnuji začátek práce úvodu, ve kterém vysvětluji, jak se stát Korejská republika vyvinul. V hlavní části práce jsem psala o historickém vývoji vlajky, tudíž od roku 1882 po současnost. Následuje kapitola, ve které vysvětluji symboliku jednotlivých částí vlajky. Dále zmiňuji také zákon, který upravuje pravidla týkající se vlajky Korejské republiky. V další kapitole zmiňuji další státní symboly, kromě vlajky, které se užívají a na závěr uvádím další vlajky, které se v Korejské republice užívají.

Poděkování

Na tomto místě bych ráda poděkovala vedoucí práce Mgr. Blance Ferklové, Ph.D., za její ochotu, cenné rady, vstřícnost a čas, který mi věnovala.

Obsah

Seznam obrázků.....	7
Seznam tabulek.....	8
Ediční poznámka.....	9
Úvod.....	10
1 Vývoj státních celků na Korejském poloostrově.....	12
1.1 Vznik prvních států.....	12
1.2 Čoson a moderní historie.....	12
2 Historie, vznik a typy vlajek.....	16
3 Historie korejské vlajky.....	20
3.1 Čosonská standarda.....	20
3.2 Vznik první korejské vlajky.....	20
3.3 Vyhlášení národní vlajky.....	22
3.4 Japonská okupace.....	22
3.5 Sovětsko-americká okupace.....	23
3.5.1 Severokorejská vlajka.....	23
3.6 Role vlajky od roku 1950 po současnost.....	24
3.7 Vlajka korejského sjednocení.....	25
4 Symbolismus jihokorejské vlajky.....	27
4.1 Jin-jang.....	27
4.1.1 Tčeguk.....	27
4.2 Trigramy.....	28
4.2.1 I-t'ing.....	28
4.2.2 Trigramy jihokorejské vlajky.....	29
4.3 Pozadí vlajky.....	30
5 Zákon upravující jihokorejskou vlajku.....	31
5.1 Barvy a rozměry vlajky.....	33

6 Tchegukki a ostatní symboly Korejské republiky	36
7 Další vlajky používané v Jižní Koreji.....	39
Závěr	43
Summary.....	45
Seznam pramenů a literatury	46
Literatura	46
Internetové zdroje.....	47

Seznam obrázků

Obrázek 1: části vlajky	17
Obrázek 2: čosonská standarda	20
Obrázek 3: vlajka KLDR	23
Obrázek 4: vlajka korejského sjednocení	25
Obrázek 5: vlajka Korejské republiky	28
Obrázek 6: parametry vlajky.....	34
Obrázek 7: státní emblém Korejské republiky	37
Obrázek 8: vlajka prezidenta republiky	39
Obrázek 9: vlajka vlády	39
Obrázek 10: vlajka námořnictva	39
Obrázek 11: vlajka předsedy vlády.....	40
Obrázek 12: vlajka ministra národní obrany.....	40
Obrázek 13: vlajka policie	40
Obrázek 14: vlajka armády	41
Obrázek 15: vlajka námořní pěchoty	41
Obrázek 16: vlajka vojenského letectva	41

Seznam tabulek

Tabulka 1: trigramy	29
Tabulka 2: trigramy jihokorejské vlajky.....	30
Tabulka 3: státní svátky Korejské republiky	32
Tabulka 4: specifikace barev jihokorejské vlajky.....	33
Tabulka 5: oficiální rozměry jihokorejské vlajky.....	34

Ediční poznámka

Pro přepis korejských názvů a jmen do latinky jsem se ve své práci rozhodla použít českou populární transkripci.

Úvod

Svou bakalářskou práci jsem se rozhodla psát na téma Vznik a význam jihokorejské vlajky. Korejská republika má jednu z nejsložitějších státních vlajek, která v sobě ukrývá symboliku starou několik tisíc let. Při pohledu na vlajku jsem začala přemýšlet, co má symbolizovat a co asi vedlo Koreu k tomu, že si zvolila právě tuto vlajku za svůj státní symbol. Proto jsem se rozhodla napsat tuto práci a odpovědět tak na základní otázky, které se týkají vzniku a významu vlajky Korejské republiky. Mým cílem je vytvořit práci, která bude komplexně vypovídat o historickém kontextu, vzniku, významu, užívání a symbolice vlajky Korejské republiky.

V úvodní kapitole se zaměřím na historický vývoj státních celků na Korejském poloostrově, abych osvětlila jednotlivé události, které vedly ke vzniku Korejské republiky, a mohla dále navázat na státní vlajku. Následně se budu věnovat obecné historii vlajek, ve které zmíním předchůdce vlajek, kterými byly vexiloidy a prapory. Vysvětlím vznik vlajek, jejich využití a postupné přijetí jakožto státních symbolů států. Uvedu také základní typy vlajek, které se na státních vlajkách užívají a přiřadím příklady států, které je na své vlajce používají. V této kapitole se také zmíním o heraldice, která se zabývá studiem znaků a o tom, jak ovlivnila vývoj státních vlajek a znaků. Pak přejdu k hlavní části své práce, která bude věnovaná přímo jihokorejské vlajce. Nejprve se zaměřím na historický vývoj korejské vlajky od její první verze až po současnost. Vysvětlím, které události vedly Koreu k vyhlášení první vlajky roku 1882, kde vznikly první návrhy korejské vlajky a jejich následné úpravy. Zmíním se také o změnách vlajky během japonské a sovětsko-americké okupace, o rozdělení Korejského poloostrova a vzniku severokorejské vlajky. Oficiální název korejské vlajky je Tchegukki, a proto se v práci zmíním i o významu a okolnostech vzniku tohoto názvu. Část kapitoly budu věnovat i vlajce korejského sjednocení, která vznikla v roce 1990 a je používána převážně na sportovních událostech. Zaměřím se také na problematiku, která se s touto vlajkou pojí, zvláště na japonsko-korejský spor ohledně této vlajky v období Zimních olympijských her v Pchjongčchangu roku 2018. V další kapitole se zaměřím na symbolismus vlajky. V rámci této kapitoly budu rozebírat jednotlivé části vlajky, tedy trigramy, znak jin jang a bílé pole. Zaměřím se na historický kontext těchto symbolů a jejich výklad. Další kapitola budu věnovat zákonu o vlajce Korejské republiky č. 8272. Zmíním základní informace a pravidla týkající se jihokorejské vlajky, které z tohoto zákona vyplývají.

Upřesním specifika, která jsou s vlajkou spojena, jako jsou parametry, rozměry listu vlajky a barvy jednotlivých částí. V závěru své práce zmíním ostatní státní symboly, které se v Korejské republice užívají, tedy státní hymnu, znak, květinu a pečeť. Všechny tyto symboly jsou vzájemně propojené, například symbol jin jang nacházející se na jihokorejské vlajce je obsažen také ve státním znaku. Na konci své práce se zmíním o dalších vlajkách, které se v současné době v Jižní Koreji¹ používají, jako je vlajka prezidenta, armády, či námořnictva.

¹ Pro Korejskou republiku se užívá také označení Jižní Korea, pro Korejskou lidově demokratickou republiku se užívá název Severní Korea.

1 Vývoj státních celků na Korejském poloostrově

1.1 Vznik prvních států

V době bronzové vznikaly „městské státy“, kolem kterých se rozvíjela společenství se znatelnou politickou strukturou. Bylo to Pujo, Jemek, Starý Čoson, Imdun, Činbon a na jihu poloostrova vznikla říše Čin. Ve 4. století př.n.l. se Starý Čoson spojil s přilehlými státečky a vytvořil jedno velké společenství, v jehož čele byl král. O dvě století později svrhl panovníka čínský běželec Ůman, zmocnil se vlády a vznikl tzv. Ůman Čoson. Později došlo k čínskému vpádu a v roce 108 př.n.l. se Ůman Čoson rozpadl. Čínská dynastie Chan založila na dobytém území tři správní oblasti: Lo-lang, Čen-fan a Lin-tchun. O rok později přibyla oblast Süan-tschu, a tím vznikly tzv. čtyři chanské okruhy. V roce 37 př.n.l. vznikl stát Kogurjo, které bylo založeno skupinou z Puja. Kogurjo se sloučilo s obyvateli kmene Jemek. V prvním století našeho letopočtu přijalo po čínském vzoru titul „král“. Ve stejné době došlo i k rozdělení říše Čin na tři politické celky nazývané Samkan (Mahan, Činhan, Pjonhan). Později Pujo po útoku Kogurja zaniklo a na území říše Čin vznikly státy Silla a Pekče.²

Nadcházející období se nazývalo Tři království Koreje. Na Korejském poloostrově se nacházely tři státy: Kogurjo, Pekče a Silla. Probíhaly mezi nimi neustálé boje o území, které skončily roku 676 sjednocením země Sillou s pomocí čínské dynastie Tchang. Sjednoceno však nebylo celé území původních tří království, na území bývalého Kogurja se usadili uprchlíci a založili zde nové království Parhe. Na přelomu 9. a 10. století vznikla tzv. Pozdní tři království. Na území Parhe se vytvořily nové státní útvary, které žádaly po Sille, aby je uznala. Tyto nové státní útvary byly prohlášeny za obnovené Pekče a Kogurjo. Název Kogurjo byl později zkrácen na Korjo. V roce 935 Korjo dobylo Staré Pekče a o rok později Sillu, a došlo tak k sjednocení.³

1.2 Čoson a moderní historie

Ve 14. století docházelo k nájezdům japonských pirátů, a proto se vytvořily vojenské oddíly, které vedly obranná tažení. V čele byl I Song-gje, který získal velký vliv a později převzal politickou moc. Tím vznikla roku 1392 také nová dynastie zvaná Čoson. V letech 1418-1450 vládl v Koreji král Sedžong, během jeho vlády zažívala země velký

^{2 2} ECKERT, Carter J. *Dějiny Koreje*. Praha: Nakladatelství Lidové noviny, 2001. Dějiny států. ISBN 80-7106-411-4, s. 11-82

³ Tamtéž.

kulturní a hospodářský rozkvět. Byl velkým zastáncem konfuciánské politiky, za jeho vlády vzniklo také korejské písmo hangul a došlo k rozdělení země na osm provincií. Toto rozdělení země se později promítlo i na korejskou vlajku, kdy bylo na původní vlajce použito osm trigramů, které odpovídaly právě počtu provincií.⁴

Největší hrozbou pro království Čoson byly Japonci a Mandžuoové. V následujícím století se sjednotilo Japonsko v čele s Tojotomi Hidejošim, který v roce 1592 zahájil invaze do Koreje. Vyšší úředníci a král se Japonců báli, a tak opustili hlavní město. Na popud jejich zbabělosti se v Koreji sjednotili námořní síly, které vedly obraně tažení proti Japoncům. V roce 1598 zemřel Tojotomi Hidejoši a Japonci se z poloostrova stáhli. Roku 1627 na Koreu zaútočilo Mandžusko. Korea byla oslabená a žádala mír. Mandžusko se spokojilo s tím, že Korea uznala mandžuský trůn a stáhla se. O devět let později (1636) proběhla další mandžuská invaze, protože Korea neuznala změnu jména Mandžuska na Čching. Obsadili zemi a donutili panovníka a jeho nástupce složit slib věrnosti dynastii Čching a poskytnout pomoc při tažení na dynastii Ming. Mandžuské vojsko se z poloostrova stáhlo až na začátku 19. století.⁵

Na začátku 19. století probíhaly snahy západního světa o navázání obchodních styků s Koreou, ale stejně tak i s Čínou a Japonskem. Korea však odmítala západ a cizince politikou izolace. Docházelo k vpádům Francouzů a Američanů, což vedlo pouze k posílení izolace. Roku 1875 Japonsko vyprovokovalo střet s Koreou, když vyslalo loď k jejímu břehu a tamní obyvatelé jí zapálili. Jako reakci na tuto událost vyslalo Japonsko na poloostrov loď s 8 000 muži. Korejský král Kodžong 22. února 1876 uzavřel s Japonskem tzv. Kanhwaskou smlouvu. Ta udávala, aby Korea vstoupila do jednání s Japonskem a otevřela se západní civilizaci, tím že povolí připlouvání cizích lidí do určitých přístavů a dovolí cizincům na svém území podnikat. Roku 1880 bylo v Soulu otevřeno velvyslanectví Japonska.⁶

V roce 1882 byly uzavřeny korejsko-americké smlouvy, během kterých Korejci poprvé pocítili potřebu národní vlajky. V této době začaly vznikat první verze vlajky, až doposud byla používána pouze čosonská standarda. V následujících letech byly uzavřeny další smlouvy, například s Velkou Británií, Německem, Itálií, Ruskem a Francií.

⁴ ECKERT, Carter J. *Dějiny Koreje*. Praha: Nakladatelství Lidové noviny, 2001. Dějiny států. ISBN 80-7106-411-4, s. 11-82

⁵ Tamtéž

⁶ Tamtéž.

V letech 1894-1895 probíhala První čínsko-japonská válka, kterou vyhrálo Japonsko. Čína nad Koreou držela vždy ochranou ruku, a tak v reakci na výhru Japonska vyhlásil roku 1897 korejský král Kodžong nezávislé Korejské císařství.

Na začátku 20. století vypukla rusko-japonská válka (1904-1905), která skončila vítězstvím Japonska. Rusko s Japonskem uzavřelo mírovou smlouvu, ve které Rusko uznává japonské politické zájmy v Koreji. Po válce se Japonsko začalo připravovat na kolonizaci Koreje. Vyslalo politika Itó Hirobumiho, aby uzavřel protektorátní smlouvy. Král Kodžong proti smlouvám vystupoval, ale nakonec souhlasil, když mu Japonci nabídli, že když abdikuje, může korunní princ vládnout jako princ – regent. Kodžong tedy roku 1907 odstoupil a nahradil ho princ Sundžong, který byl posledním korejským císařem. Protektorát byl vyhlášen roku 1905 a v roce 1910 byla podepsána anekční smlouva. Císař Sundžong byl donucen vzdát se trůnu a země, a tak se Korea stala japonskou kolonií.⁷

Japonská okupace trvala až do roku 1945 a doprovázelo ji spousta vnitřních nepokojů. Nejvýznamnějším je tzv. Hnutí 1. března, které se uskutečnilo roku 1919 a při kterém zemřelo přes 7 000 lidí.

Po shození bomb na Nagasaki a Hirošimu roku 1945 bylo zjevné, že Japonsko prohrálo. 15. srpna 1945, když byla podepsána Sanfranciská mírová smlouva, skončila japonská nadvláda nad Koreou.

Korea byla po okupaci vnitřně rozpolcena. Společnost byla ideologicky rozdělena, byli zde jak levicově, tak pravicově smýšlející. Japonsko dosadilo do čela státu Jo Un-hjong, který Korejce požádal, aby byli jednotní a nenásilní. Sestavil přípravný výbor, který se později změnil na novou nacionalistickou vládu. Po celé zemi vznikly tzv. „lidové výbory“, které měly kontrolu nad místní správou. V soulu 6. září 1945 byla vyhlášena Korejská lidová republika (KLR) a naplánovali se národní volby.⁸

V srpnu po shození bomb na Japonsko se Spojené státy rozhodli rozdělit Korejský poloostrov na dvě okupační zóny podél 38. rovnoběžky a čekali, zda bude SSSR souhlasit. Návrh byl přijat, a tak Američané vstoupili do Koreje 8. září 1945 a tím začala Sovětsko-americká okupace. Američané i SSSR byli při příjezdu na poloostrov konfrontováni

^{7 7} ECKERT, Carter J. *Dějiny Koreje*. Praha: Nakladatelství Lidové noviny, 2001. Dějiny států. ISBN 80-7106-411-4, s. 11-82

⁸ Tamtéž.

s existencí KLR. Američané KLR odmítli uznat. Hned 16. září 1945 byla založena Korejská demokratická strana (KDS) a KLR byla obviněna z komunistických aktivit. Američané zničili všechny lidové výbory na jihu poloostrova. SSSR na severu naopak KLR podporovala a dosadila do čela Kim Ir-sena.⁹

Na jihu se začala formovat parlamentní demokratická rada. OSN rozhodla, že na jihu Koreje můžou proběhnout v květnu 1948 volby. 15. května 1948 byla novým Národním shromážděním přijata ústava a byla vyhlášena Korejská republika. Prvním prezidentem se stal I Sung-man. Pchjongjang zpochybnil autoritu OSN a rozhodl se uskutečnit vlastní volby, a to 25. 8. 1948. V září byla vyhlášena Korejská lidově demokratická republika (KHDR). V čele byl premiér Kim Ir-sen. Na konci roku 1948 se Američané i Sověti stáhli z poloostrova.

25. června 1950 KHDR zaútočila na jih. V září dorazily na pomoc Korejské republice vojska OSN. Tato vojska byla převážně tvořena americkými vojáky. Koncem listopadu přišla KHDR na pomoc Čína. Boje se po roce 1950 držely u hranic 38. rovnoběžky, poté co fronta přešla napříč celou zemí. 27. července 1953 byl uzavřeno příměří, mír však doteď nebyl uzavřen.

V Korejské republice po válce nadále vládl I Sung-man, který představoval naději na „demokratizaci“ státu. Když však z funkce odešel došlo k vojenskému převratu, který vedl generál Pak Čong-hui. Ten v roce 1961 nastavil diktaturu, která trvala až do jeho smrti roku 1979. Za krátkou dobu nastal další vojenský převrat a vlády se ujal generál Čon Tu-hwan, což vedlo k velkým občanským nepokojům. Do 90. let se uplatňovala vojenská diktatura, kterou pak nahradilo demokratické střídání prezidentů.¹⁰

⁹ ECKERT, Carter J. *Dějiny Koreje*. Praha: Nakladatelství Lidové noviny, 2001. Dějiny států. ISBN 80-7106-411-4, s. 11-82

¹⁰ Tamtéž.

2 Historie, vznik a typy vlajek

Vlajka bývá nejčastěji definována jako kus látky, různých barev, který má obdélníkový, čtvercový, nebo jiný tvar. Vlajka se vztyčuje pomocí šňůry na tzv. vlajkový stožár. Existuje několik typů vlajek, které rozlišujeme podle záměru, kterému slouží jsou to např. vlajky státní, národní, vládní, městské, námořní, obchodní, vojenské, sportovní, signální a mezinárodní. Nejčastější typ vlajky je vlajka obdélníkového tvaru s poměrem šířky k její délce 3:2. Vlajky se vyvinuly z praporů, které mají ale list látky přidělaný napevno ke stožáru. Prapory byly používány také na lodích, kde ovšem nemohly vlát neustále, poněvadž se opakovaným upevňováním a sundáváním rychle ničily. V reakci na to se začala užívat šňůra, díky které se kus látky vytahoval nebo naopak stahoval, tím vznikla vlajka. V minulosti se prapory i vlajky využívaly převážně k vojenským účelům.¹¹

Předchůdcem praporů a vlajek byly tzv. vexiloidy, což byly snadno nositelné znaky, které však nebyly z látky. Vexiloidy byly, stejně jako později prapory, umístovány na vrchol tyčí. První vexiloidy, o kterých víme, se používaly v Egyptě kolem roku 2900 př.n.l. V Íránu byly objeveny kovové vexiloidy z konce 3 tisíciletí př.n.l. První látkový prapor dnešního typu, se začal poprvé používat v Číně. Vznikl pravděpodobně zvětšením stuh, které měli na vexiloidech původně jen dekorativní funkci. Doba vzniku tohoto prvního látkového praporu se datuje do 12. století před naším letopočtem. Na území Evropy se prvním praporem stalo římské vexillum, které vzniklo roku 105 př.n.l. Vexillum zavedl římský vojevůdce Gaius Marius jako symbol římských legií. Byla to látka čtvercového tvaru červené barvy, připevněná k žerdi, která měla na svém vrcholu figuru orla. Prapory dnešního typu se do Evropy dostaly z Číny, a to prostřednictvím Hunů a Arabů. Prapory sloužily zejména k identifikaci jednotlivých rodů, či králů na bojišti. Ve středověku vznikla věda, která se zabývá studiem a pravidly tvorby znaků, zvaná heraldika. Vlajky se v této době vztyčovaly převážně na lodích za účelem identifikace příslušnosti na dálku. Postupem času začal narůstat počet nezávislých států, a proto začala vlajka hrát důležitou roli i na politické scéně. V 17. století se prapory začaly doplňovat různými znaky, symboly a alegorickými výjevy. Látka se zdobila vyšíváním a trásněmi. Prapory byly v té době velmi těžké a rozměrné. Z hlediska

¹¹ MUCHA, Ludvík. *Vlajky a znaky země světa*. 3., přeprac. vyd. Ilustroval Stanislav VALÁŠEK. Praha: Geodetický a kartografický podnik, 1987, s. 4-12

praktičnosti se proto přistoupilo k zjednodušení praporu, což vedlo ke vzniku národních vlajek během 18. a 19. století. Státy začaly používat národní vlajky k označení svých lodí. První, kdo takto začal vlajku používat, bylo Nizozemsko. Evropské vlajky významně ovlivnila Velká francouzská revoluce, která probíhala v letech 1789-1799. Během revoluce vznikla tzv. trikolora, kterou tvořila modrá, červená a bílá barva. Tyto barvy se staly symbolem svobody, a proto se mnoho evropských zemí trikolorou inspirovalo a použily její barvy i na své státní vlajce.¹²

Historie vlajek je také úzce propojena s historií znaků. Znaky, které odpovídají heraldickým představám vzešly z orientálních zvyklostí, které poznali křižáčtí rytíři ve Svaté zemi ve 12. století. Znaky ze začátku užívala převážně šlechta jakožto osobní nebo rodový symbol. Později se začaly znaky využívat jako dědičný erb panovníka. Základ znaku tvořil štít, postupem času k němu přibývaly helmy, štítonoši, stuhy s hesly atd. Ve 14. století se panovnické znaky začaly pojít s představou znaku země, a tak postupně vznikaly státní znaky. Ty jsou v současné době součástí státních symbolů většiny zemí světa spolu s vlajkou.¹³

Vlajka je tvořena polem, který se nazývá list a můžeme ho rozdělit na pět částí – žerďová, střední, vlající, horní a dolní. U stožáru/žerdi jsou tzv. rohy listu, které se nazývají horní a dolní, u části listu, která vlaje, mluvíme o horním a dolním cípu. List je tvořen čtyřmi okraji, které označujeme žerďový, vlající, horní a dolní.¹⁴

Obrázek 1: části vlajky

¹² MUCHA, Ludvík. *Vlajky a znaky zemí světa*. 3., přeprac. vyd. Ilustroval Stanislav VALÁŠEK. Praha: Geodetický a kartografický podnik, 1987, s. 4-12

¹³ Tamtéž.

¹⁴ Tamtéž.

Věda, která se zabývá studiem vlajek, je vexilologie. Je pomocnou vědou historickou, která se věnuje symbolice vlajek, praporů a standard. Název této nauky – vexilologie vznikl teprve v roce 1958, když ho Whitney Smith uvedl ve svém článku *Flags of the Arab world*, disciplína jako taková má však daleko hlubší historii. Za první dílo, které se věnovalo vlajkám je považována *Knihá vědomostí ze všech království a zemí i panství, která jsou ve světě, a o vojenských znacích*, kterou napsal neznámý františkánský mnich kolem roku 1350. Dílo bylo třídílné a vyobrazovalo 110 praporů zemí a měst. První kniha, zabývající se vexilologií jako takovou, byla vydána roku 1694 pod názvem *Nieuwe hollandsche Scheepsbouw*. V 18. a 19. století vzniklo spoustu dalších příruček a literárních děl zabývajících se vexilologií.¹⁵

V současné době existuje 196 státních vlajek, kromě švýcarské a vatikánské, které mají čtvercový tvar, mají všechny ostatní tvar obdélníkový. Mezi symboly, které se na vlajce často objevují, patří například skandinávský kříž, který má střed asi v 1/3 vlajky. Tento symbol je typický pro severské země jako je Dánsko, Finsko, Island, Norsko a Švédsko. Dalším častým symbolem je středový kříž, který můžeme nalézt například na vlajce Velké Británie a Gruzie. Zkrácený středový kříž se nedotýká okrajů listu a můžeme ho vidět na švýcarské vlajce. Existuje také tzv. úhlopříčný kříž zvaný ondřejský, který je obsažen v jamajské a skotské vlajce. Dalším typem je vlajka zoubkovaná, kdy jsou dvě barvy od sebe odděleny zubatým trojúhelníkovým řezem. Tento typ vlajky lze vidět například na vlajce Bahrajnu a Kataru. Vlajka čtvrcená má svůj list rozdělený do čtyř čtvrtin, které jsou vzájemně odlišné. Čtvrcenou vlajku používá například Panama. Dalším velmi častým typem vlajky je tzv. trikolora, která je tvořena třemi vodorovnými nebo svislými pruhy. Svislé pruhy má na své vlajce například Francie, Belgie a vodorovné Německo, Rakousko atd. Bikolora je vlajka, která má dva vodorovné nebo svislé pruhy, například Polsko, Ukrajina, Monako, San Marino. Dalším druhem je vlajka s klínem, ten můžeme nalézt na vlajce České republiky a Saudské Arábie. Existují také vlajky, které mají ohraničení listu, tento typ vlajky mají například Maledivy a Grenada. Tenký pruh oddělující dva širší části vlajky se nazývá lemování, které můžeme vidět například na vlajce Guyany. Nejužívanějšími barvami jsou na vlajce červená, bílá a modrá. Kombinaci těchto tří barev použilo na své vlajce asi 17 % států. Přibližně polovina všech vlajek světa je tříbarevná.¹⁶ V dnešní době jsou vlajky součástí každodenního života, jakožto symbol

¹⁵ Tamtéž.

¹⁶ MUCHA, Ludvík. *Vlajky a znaky zemí světa*. 3., přeprac. vyd. Ilustroval Stanislav VALÁŠEK. Praha: Geodetický a kartografický podnik, 1987, s. 4-12

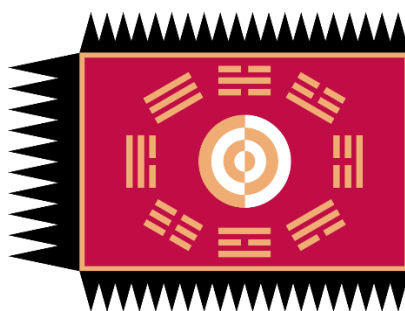
státu, regionů a měst. Prvního října se dokonce slaví Světový den vlajek. Některé státy slaví také tzv. Den vlajky. V tento den si státy připomínají historickou událost v souvislosti se státní vlajkou, většinou oslavují vznik vlajky, nebo její první vyvěšení. Česká ani Korejská republika však žádný takový den neslaví.¹⁷

¹⁷ *Complete flags of the world*. Rev. & updated 5th ed. New York: DK Pub., 2008. ISBN 978-0-7566-4115-3, s.5

3 Historie korejské vlajky

3.1 Čosonská standarda

Dynastie Čoson vládla v Koreji od roku 1392, kdy na trůn usedl první král Tchedžo. Z královské dynastie vznikla roku 1897 císařská dynastie, když král Kodžong vyhlásil císařství, aby zdůraznil nezávislost Koreje. Před japonskou okupací Koreje, která probíhala v letech 1910-1945, se poslední císař Sundžong na nátlak Japonců vzdal trůnu a tím ukončil vládu dynastie Čoson.

Obrázek 2: čosonská standarda

Jediným státním symbolem Koreje před první vlajkou byla standarda dynastie Čoson. Ta vznikla za vlády krále Čongdžo, který vládl v letech 1776-1800. Standarda reprezentovala krále čosonské dynastie. Měla obdélníkový tvar, pozadí bylo červené barvy a byla lemovaná tenkým žlutým proužkem. Ve středu je žluto-bílý symbol jin-jang, který představuje rovnováhu mezi protiklady. Okolo je osm trigramů, které jsou tvořeny plnými a přerušovanými čarami.¹⁸

3.2 Vznik první korejské vlajky

Korejský poloostrov se od 17. do konce 19. století izoloval od vnějšího světa. V roce 1875 vyvolalo Japonsko konflikt, když vyslalo ke korejskému poloostrovu Kanghwado loď Unjo. Korejští obránci tuto loď zapálili a v reakci na to je Japonci obvinili z napadení plavidla s mírovým posláním. Následně Japonsko vyslalo na poloostrov loď s 8 000 vojáky a požadovalo, aby s nimi Korea vstoupila do jednání. Král Kodžong po nějaké době přistoupil na jejich požadavky a 22. února 1876 byla podepsaná tzv. Kanghwaská smlouva. Při vyjednávání japonská delegace obvinila Čoson z napadení lodi, která plula pod japonskou národní vlajkou. Kvůli dosavadní izolaci nebyli Korejci

¹⁸ *History of the South Korea Flag* [online]. [cit. 2019-03-19]. Dostupné z: <https://www.flagmakers.co.uk/buy-flags/south-korea/>

obeznámeni s konceptem národní vlajky. Znali pouze královskou standardu, která symbolizovala krále a vojenské prapory.¹⁹

Po uzavření Kanhwaské smlouvy se začaly rozvíjet diplomatické vztahy s ostatními zeměmi, a tak Korea začala pociťovat potřebu národní vlajky. Existuje několik verzí, jak vznikla první korejská vlajka. Jedna z nich uvádí, že vznikla 22. května 1882 během uzavírání korejsko-americké smlouvy v Inčchon. Při jednáních Spojené státy reprezentoval komodor Robert W. Shufeldt, který doporučil korejské delegaci, aby vytvořila národní vlajku, která by symbolizovala čosonskou nezávislost. Člen delegace I Ung-džun okamžitě navrhnul vlajku přímo na palubě lodi USS Swatara, na které probíhala jednání. Tato vlajka vycházela z čosonské standardy, symbol jin-jang spolu s osmi trigramy byl převzat, byly pozměněny pouze barvy symbolů, pozadí a struktura symbolu jin-jang. Vlajka se stala prototypem, z kterého údajně vycházela budoucí verze národní vlajky.²⁰

Další zdroj uvádí, že první verze korejské vlajky byla navrhována na čínsko-korejské schůzce. Ta se odehrála v dubnu 1882. Během této schůzky měl čínský delegát Ma Čien-Čung poradit Korejcům, aby na své vlajce používali emblém v červeno-modré barvě. Když na vlajku umístili emblém, zjistili, že se velmi podobá japonské, a tak Čung nakreslil okolo emblému osm trigramů. Počet trigramů tak odpovídal počtu korejských provincií.²¹

V porovnání s ostatními východoasijskými zeměmi byla Korea jednou z posledních, které neměly národní vlajku. Příčinou byla politická izolace poloostrova. V Číně vznikla první národní vlajka již v roce 1862 za vlády dynastie Čching. Měla obdélníkový tvar, žluté pozadí a ve středu velkého modrého draka. Japonsko, které bylo také politicky izolováno, se otevřelo světu roku 1867. O tři roky později byla vyhlášena japonská vlajka. Tou se stala původně námořní vlajka, která vznikla již v roce 1854. Vlajka má bílé pozadí a ve středu červený kotouč, který má znázorňovat slunce. Japonská a jihokorejská vlajka mají společné znaky, jako bílé pozadí a kotouč ve středu vlajky. Je

¹⁹ KOREA Magazine: Korean culture and information service [online]. Docuhut, 2015, (3) [cit. 2019-03-18]. Dostupné z: <http://www.korea.net/Others/Subscribe-to-Koreanet/KOREA-Magazine>

²⁰ KOREA Magazine: Korean culture and information service [online]. Docuhut, 2015, (3) [cit. 2019-03-18]. Dostupné z: <http://www.korea.net/Others/Subscribe-to-Koreanet/KOREA-Magazine>

²¹ Vexilolog: soukromý vexilologický zpravodaj [online]. 2018, (67/68) [cit. 2019-03-18]. Dostupné z: <https://www.vexilologie.cz/>

tedy pravděpodobné, že při vytváření čosonské standardy a později i národní vlajky se Korejci nechali japonskou vlajkou inspirovat.²²

3.3 Vyhlášení národní vlajky

V roce 1882 král Kodžong pověřil velvyslance Pak Jong-hjo, aby při výpravě do Japonska oficiálně představil státní vlajku, kterou vytvořil I Ung-džun. Pak Jong-Hjo měl přímé vazby na královskou dynastii, byl totiž ženatý s dcerou krále Čcholdžonga, který vládl v letech 1849-1863. Do Japonska se plavil na lodi Meiji Maru, během cesty si psal deník, ve kterém napsal: „*Uvázali jsme národní vlajku, kterou jsme vytvořili, na střechu kajuty. Vlajka má obdélníkový tvar a její výška je menší než dvě-pětiny její šířky. Ve středu je červeno-modrý symbol Tcheguk a v rozích jsme nakreslili 4 trigramy, jak poručilo jeho veličenstvo.*“²³ Když delegace dorazila na Japonské ostrovy, začala vyzdvihávat vlajku při různých příležitostech, a díky tomu se stala mezinárodně uznávanou čosonskou vlajkou. Roku 1883 král Kodžong vyhlásil Pakovu vlajku národní čosonskou vlajkou.

3.4 Japonská okupace

Po Rusko-japonské válce, která probíhala v letech 1904-1905, mělo Japonsko vhodné podmínky k uzavření smluv o protektorátu nad Koreou. A proto byl v roce 1905 do Koreje vyslán politik Itó Hirobumi, který měl za úkol uzavřít protektorátní smlouvu. To se mu podařilo ještě téhož roku. Okupace skončila až roku 1945.²⁴

Dne 14. února 1906 byla vyhlášena nová vlajka, která měla modré pozadí a v levém horním rohu byla umístěna japonská národní vlajka. Tato vlajka byla používána však jen do srpna roku 1910, kdy byla podepsána anekční smlouva. Během okupace byla v Koreji užívaná vlajka Japonského císařství a korejská vlajka byla zakázána.²⁵

Název Tchegukki, který označuje korejskou vlajku, vznikl během Hnutí 1. března roku 1919 v době japonské okupace, kdy se lidé postavili proti japonské koloniální vládě. Korejský lid toužil po nezávislosti, což vedlo k zorganizování protestu. V poledne se lidé shromáždili v Pagodovém parku a přečetli zde vyhlášení nezávislosti. Lidé volali po svobodě, a přitom drželi v rukou národní korejskou vlajku. Při přípravách protestu lidé používali pro označení vlajky název Tchegukki, aby koloniální vláda nezjistila, co se

²² *Complete flags of the world*. Rev. & updated 5th ed. New York: DK Pub., 2008. ISBN 978-0-7566-4115-3, s. 218-221

²³ KOREA Magazine: Korean culture and information service [online]. Docuhut, 2015, (3) [cit. 2019-03-18]. Dostupné z: <http://www.korea.net/Others/Subscribe-to-Koreanet/KOREA-Magazine>

²⁴ Tamtéž.

²⁵ Tamtéž.

chystá. Název Tchegukki, pod kterým známe korejskou vlajku dnes vznikl tedy až 37 let po vyhlášení národní vlajky králem Kodžongem. V překladu slovo tcheguk znamená symbol jin-jang a slovo ki vlajku. Dnes je Tchegukki vystavena v *Síni nezávislosti Koreje* v Čchonanu, je poskvrněna krví aktivisty za nezávislost a představuje tak vztah mezi hnutím za nezávislost a národní vlajkou.²⁶

3.5 Sovětsko-americká okupace

Po druhé světové válce se v Jižní Koreji během americké okupace užívala vlajka USA, která měla tehdy sedm červených vodorovných pruhů a šest bílých. V levém horním rohu byl modrý obdélník s 48 bílými hvězdami. Jižní Korea neměla žádnou národní vlajku, která by se v té době používala, a proto využívala pouze vlajku americkou.²⁷

Politické rozdíly mezi severní a jižní Koreou byly čím dál tím větší, a tak dne 15. srpna 1948 došlo k vyhlášení Korejské republiky na jihu poloostrova a dne 9. září 1948 byla vyhlášena Korejská lidově demokratická republika na severu. Nově vzniklá Korejská republika používala národní vlajku, která vycházela z vlajek před japonskou okupací, tedy Tchegukki.

3.5.1 Severokorejská vlajka

Po rozdělení poloostrova byla 8. září 1948 v Korejské lidově demokratické republice schválena lidovým shromážděním nová národní vlajka. Ta je v Severní Koreji nazývaná Ramhongsek Konghwagukki, což v překladu znamená „modro-červeně zbarvená vlajka republiky“.

Obrázek 3: vlajka KLDK

Horní a dolní okraj vlajky je lemován modrými pruhy a centrální část vlajky je tvořena červeným pruhem. Modré okraje jsou od červené části odděleny tenkými bílými

²⁶ Tamtéž.

²⁷ Vexilolog: soukromý vexilologický zpravodaj [online]. 2018, (67/68) [cit. 2019-03-18]. Dostupné z: <https://www.vexilologie.cz/>

proužky. V levé části červeného pole se nachází bílý kruh, který má ve svém středu červenou pěticípu hvězdu. Barvy nacházející se na vlajce nesou specifický význam, červená má představovat vlastenectví, modrá nezávislost a bílá tradici. Rudá pěticípu hvězda je univerzálním symbolem komunismu a socialismu.

Zajímavostí je, že v souvislosti s vlajkou a jejím vztyčováním byla Severní Korea až do roku 2010 světovým rekordmanem, měla totiž nejvyšší vlajkový stožár, který měří 160 metrů. Tento stožár se nachází v Kidžongu, byl vybudován v 80. letech minulého století jako reakce na stavbu vlajkového stožáru v Jižní Koreji, který měřil necelých 100 metrů. V současné době je čtvrtým nejvyšším na světě, vyšší byly postaveny v Saudské Arábii, Tádžikistánu a Ázerbájdžánu.²⁸

3.6 Role vlajky od roku 1950 po současnost

Po vzniku Korejské republiky byla národní vlajka přítomna při každé rozhodující události. Tchegukki sloužila nejen jako národní vlajka, ale také jako sociální, kulturní a politický symbol. Během Korejské války, která probíhala v letech 1950-1953, sehrála národní vlajka velkou roli. V první fázi války došlo k bleskové severokorejské invazi na jih. Během tří dnů vojsko KILDR dobylo hlavní město Jižní Koreje Soul. O dva měsíce později dobyla Jižní Korea zpátky Soul a na znamení vyhraného boje vyzdvihla jihokorejská armáda Tchegukki na budovu kapitolu.

Další významnou událostí, ve které národní vlajka hrála roli, byla demonstrace roku 1987, kdy studenti a široká veřejnost vyšli do ulic a požadovali přímé prezidentské volby. Demonstrující drželi Tchegukki, která měla představovat symbol demokracie a svobody.

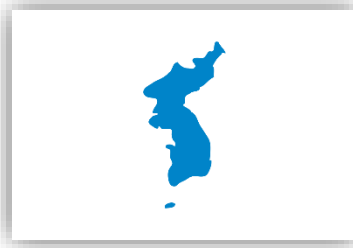
V roce 2002 se jihokorejská mužská fotbalová reprezentace dostala na mistrovství světa do semifinále. Během zápasu bylo po celé Jižní Koreji na každém velkém náměstí přeplněno, lidé fandili a mávali Tchegukki. Země se proměnila v „moře vlajek“. Do této chvíle se lidé shromažďovali s národní vlajkou v ruce pouze při politických nebo sociálních příležitostech. Jihokorejský fotbalový tým sice nakonec medaili nezískal, ale díky této události získala Tchegukki novou a přátelštější tvář.²⁹

²⁸ *The World's Tallest Flagpoles* [online]. [cit. 2019-03-19]. Dostupné z: <https://www.worldatlas.com/articles/the-world-s-tallest-flagpoles.html>

²⁹ KOREA Magazine: Korean culture and information service [online]. Docuhut, 2015, (3) [cit. 2019-03-18].

3.7 Vlajka korejského sjednocení

Mezi Severní a Jižní Koreou byla po skončení války podepsána dohoda o příměří, mír však nebyl doposud uzavřen. Po rozdělení Korejského poloostrova se uskutečnilo několik schůzí, na kterých Jižní a Severní Korea prodiskutovali možnost vystupování sportovců z obou zemí pod jednou vlajkou. Jedna z prvních schůzek proběhla už v 60. letech při příležitosti konání olympijských her. V této době však byla jednání ještě neúspěšná. Ke vzájemné dohodě došlo až v roce 1990, kdy byla představena společná vlajka. Ta měla bílé pozadí a uprostřed modrou siluetu Korejského poloostrova a ostrova Čedžu. Pod touto vlajkou se představil společný korejský tým poprvé na mistrovství světa ve stolním tenise v Japonsku roku 1991. První olympiádou, na které byla vlajka korejského sjednocení použita, byly Letní olympijské hry roku 2000, které se konaly v Sydney. Následně byla vlajka použita na Letních olympijských hrách v Athénách roku 2004 a na Zimních v Turíně roku 2006.

Obrázek 4: vlajka korejského sjednocení

Společná vlajka se v průběhu času pozměňovala. V roce 2002 byl na vlajku přidán ostrov Ullungdo a roku 2003 souostroví Tokdo, které je sporným územím Japonska a Jižní Koreje. V roce 2006 přibyly na vlajce také ostrůvky Ie-odo, ty si nárokuje i Čínská lidová republika. Naposled byla vlajka použita na zimních olympijských hrách v Pchjongčchangu. Na posledních Zimních olympijských hrách v Pchjongčchangu v roce 2018 se pár dní před olympiádou strhl spor mezi Japonskem a Koreou o teče na společné vlajce, která představuje ostrov Tokdo. Tento ostrov je Japonci nazýván Takešima a jedná se o sporné území Japonska a Jižní Koreje. Tokdo je malé souostroví, které je tvořeno dvěma skalisky nacházejícími se v Japonském moři mezi Korejským poloostrovem a Japonskem. Japonsko si ostrovy nárokuje tvrzením, že území získalo ještě před okupací Koreje a Jižní Korea tvrdí, že Postupimská deklarace určila, že Japonsko bude omezeno na čtyři hlavní ostrovy (Honšú, Kjúšú, Hokkaidó, Šikoku) a některé menší ostrůvky určené Spojenci. Před začátkem olympiády prohlásil mluvčí japonské vlády Jošhide

Suga: „*Vlajka je nepřijatelná vzhledem k našemu postoji ohledně naší svrchovanosti nad Takešimou.*“ Soul této žádosti vyhověl a siluety ostrůvků byly smazány, zůstal jenom ostrov Čedžu. Na Zimních paralympijských hrách, které se konaly o měsíc později, odmítla Severní Korea vystupovat pod vlajkou bez siluety ostrova Tokdo, a tak olympijský výbor rozhodl, že Severní a Jižní Korea bude účastnit her zvlášť, každá pod vlastní vlajkou.³⁰

Kromě sportovních událostí se společná korejská vlajka použila například při návštěvě jihokorejského prezidenta No Mu-hjona, který přijel do severokorejského Pchjongjangu v srpnu roku 2007, za účelem mírových jednání. Během jeho návštěvy byla společná vlajka vyvěšena na hranici mezi státy.³¹

³⁰ Japoncům vadila malá tečka na korejské vlajce, na OH se používat nebude Zdroj: https://www.idnes.cz/zpravy/zahranicni/japonsko-protest-korea-olympiada-vlajka-takesima-ostrovy.A180206_113503_zahranicni_jn [online]. [cit. 2019-03-30].

³¹ Vexilolog: soukromý vexilologický zpravodaj [online]. 2018, (67/68) [cit. 2019-03-18]. Dostupné z: <https://www.vexilologie.cz/>

4 Symbolismus jihokorejské vlajky

4.1 Jin-jang

Symbol jin-jang má původ ve staré čínské filozofii. Koncept jin a jang se objevuje již v souvislosti s trigramy v knize proměn. Z tohoto konceptu vycházel jak konfucianismus, tak i taoismus. Symbol jako takový se objevil poprvé v textech v době, kdy vládla čínská dynastie Sung. Symbol jin-jang tvoří kruh, který je v polovině esovitě rozdělen na dvě části. Na rozdíl od korejského um-jang, který je jeho korejskou obdobou, je symbol rozdělen svisle. Levá část symbolu zvaná jang je bílé barvy s černou tečkou a pravá část nazývaná jin je černá s bílou tečkou. Tečky mají vyobrazovat opakované vznikání a zanikání vesmíru. Černá část symbolu představuje ženu, tmu, noc, sever, vodu, zemi atd. Bílá část symbolizuje muže, světlo, den, jih, vítr a oheň. Vztah těchto protikladů dává vznik různým přírodním jevům a představuje tak interakci všeho se vším. Symbol má představovat dokonalou rovnováhu a harmonii vesmíru. Koncept jin-jang udává, že všechno má svůj protiklad, a že žádná věc nemůže být čistě jin nebo čistě jang. Protiklady jin a jang jsou vzájemně propojeny a jeden bez druhého nemůže existovat.³²

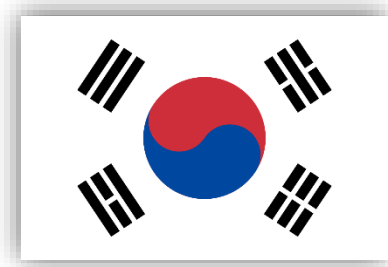
4.1.1 Tcheguk

Červeno-modrý symbol Tcheguk, který se nachází ve středu vlajky, představuje dva elementy, nebe a zemi, které mají původ v korejské filozofii. Název Tcheguk v překladu znamená „nejvyšší, konečný“. Symbol má původ v čínském taoismu, který zastává ideu, že všechna stvoření jsou tvořena dvěma protichůdnými silami. Myšlenka těchto dvou protisil je v Koreji nazývaná Um-jang, ve světě se ale používá více název jin-jang. Symbol jing jang má na rozdíl od Um-jang černo-bílé barvy a jeho části jsou rozděleny vodorovně. Existují však také nepatrné rozdíly v chápání symbolu z hlediska čínské a korejské filozofie. Ačkoliv je v podstatě myšlenka symbolů stejná, tak korejská verze dává důraz na elementy nebe a země. Červená část Tcheguk představuje nebe a jang, kdežto modrá část symbolizuje zemi a jin. Tyto dvě části vyjadřují protiklady věčného dualismu kosmu, oheň a vodu, den a noc, světlo a tmu, teplo a zimu. Existuje teorie zvaná Um-jang, která pracuje s myšlenkou, že zatímco probíhá konstantní pohyb

³² BAŘINKA, Jaroslav. *Kulturní tradice Dálného východu*. Praha: Odeon, 1980, s.295-299

v rámci sféry nekonečna, dochází také k rovnováze a harmonii. Tato teorie ovlivnila orientální filozofii, vědu, vojenské strategie a myšlenku bojových umění.³³

Čosonská standarda, a později i korejská vlajka, vycházela z taoismu a šamanismu.³⁴ Symboly, které se nachází na korejské vlajce, tedy symbol jin-jang spolu se čtyřmi trigramy, obsahují symboliku starší více než 4 tisíce let, která vychází ze staré čínské filozofie.

Obrázek 5: vlajka Korejské republiky

4.2 Trigamy

Na vlajce Korejské republiky je symbol Tcheguk obklopen čtyřmi trigamy, které se nachází v každém rohu vlajky. Tyto trigamy bývají v korejštině nazývány kwae. Na současné vlajce jsou trigamy černé, ovšem v předchozích verzích se objevovali varianty s modrými a žlutými trigamy. Původ těchto symbolů, společně s jejich významem je popisován v čínské Knize proměn.³⁵

4.2.1 I-t'ing

Dílo I-t'ing, známé též jako Kniha proměn, patří mezi nejstarší knihy lidstva, vznik se datuje až do 2. tisíciletí př.n.l. Studium knihy proměn se zabývaly celé generace čínských filozofů a vladařů. Za vlády dynastie Čou získalo dílo název I-t'ing, přičemž I znamená změna a t'ing klasická kniha. V této době byla kniha proměn zařazena mezi pět základních klasických děl konfucianismu. Už ve 12. století př.n.l. začala dynastie Čou využívat Knihu proměn k věštění. Tento způsob věštění má pomoci vybírat nejlepší možnou budoucnost na základě dokonalého pochopení současné situace. Základními

³³ *Symbols used in Tang Soo Do explained.* [online]. [cit. 2019-04-14]. Dostupné z: <http://www.satsd.co.za/downloads.shtml>

³⁴ LITTLETON, C. Scott. *Moudrost Východu: [ilustrovaný průvodce po východních náboženstvích a filozofiích] : hinduismus, buddhismus, konfucianismus, taoismus, šintoismus.* Praha: Knižní klub, 1998. ISBN 80-7176-646-1, s.121

³⁵ *I-t'ing: Kniha proměn.* Přeložil Oldřich KRÁL. Praha: Maxima, 1995. ISBN 80-901333-2-0, s.21-25

symboly I-ťingu je plná čára, která představuje jang a čára, která je vprostřed přerušena, která znázorňuje jin. Z těchto symbolů jinu a jangu jsou složeny trigramy. Trigramy byly údajně objeveny císařem Fu-si, který žil v letech 2852-2738. Všechny kombinace čar jangu a jinu vytvoří osm trigramů. Těchto osm trigramů představuje vesmírné jádro, na kterých je svět založen. Symbolizují osm základních aspektů přírody – nebi, zemi, blesk, vodu, horu, vítr, oheň a jezero. Trigramy se však dají vykládat i v rovinách pohybu a vztahu. V knize proměn se věští pomocí hexagramů, které jsou vytvořeny postavením dvou trigramů na sebe. Tímto spojením vznikne celkem 64 hexagramů.³⁶

Tabulka 1: trigramy

	název	přírodní živly	projevy energie	vlastnosti	zvířata	vztahy	části těla
☰	Čchien	nebe	tvořivý	síla	kůň	otec	hlava
☷	Kchun	země	přijímající	ústupnost	kráva	matka	břicho
☳	Čen	bouře/hrom	vstávající	vznět	drak	prvorozený syn	noha
☴	Kchan	voda/řeka	klesající	hrozba	prase	druhorozený syn	ucho
☱	Sun	hora	klidný	pokoj	pes/vlk	nejmladší syn	ruka
☴	Sun	vítr	jemný	pronikavost	slepice	prvorozená dcera	stehno
☲	Li	oheň	přilnavý	zápal	bažant	druhorozená dcera	oči
☵	Tuej	jezero	útěšný	slast	ovce	nejmladší dcera	ústa

4.2.2 Trigramy jihokorejské vlajky

- Trigram Kon se nachází v levém horním rohu vlajky. Je tvořen třemi plnými čarami jang. Tento trigram symbolizuje z hlediska aspektu přírody nebe, může však být symbolem pro východ, jaro, koně, sílu, otce, hlavu, nebo tvořivost.³⁷
- Trigram Kam leží v pravém horním rohu vlajky. Horní a dolní čáry jsou přerušené jin a prostřední čára je plná jang. Trigram Kam představuje vodu, sever, zimu, prase, hrozbu, druhorozeného syna, ucho a pokles.³⁸

³⁶ Tamtéž.

³⁷ I-ťing: *Knihy proměn*. Přeložil Oldřich KRÁL. Praha: Maxima, 1995. ISBN 80-901333-2-0, s.21-25

³⁸ Tamtéž

- Trigram Kun se rozprostírá v pravém dolním rohu vlajky. Je tvořen třemi přerušovanými čarami jin. Tento trigram je symbolem pro zemi, západ, léto, krávu, ústupnost, matku a břicho.³⁹
- Trigram Ri je umístěn v levém dolním rohu vlajky. Jeho horní a dolní čára je plná jang a prostřední čára je přerušovaná, tedy jin. Význam tohoto symbolu je oheň, jih, podzim, bažant, oči, druhorozená dcera, zápal a přilnavost.⁴⁰

Tabulka 2: trigramy jihokorejské vlajky

	název	přírodní živly	světové strany	roční období
	Kun	nebe	východ	jaro
	Kam	voda	sever	zima
	Kun	země	západ	léto
	Ri	oheň	jih	podzim

4.3 Pozadí vlajky

Tchegukki má bílé pozadí, které symbolizuje světlo a čistotu. Tento význam má poukázat na touhu Korejců po míru. Bílá barva může dále představovat nerozlišenost, dokonalost, jednoduchost, vzduch, nevinnost, spásu, nebo posvátnost.⁴¹

³⁹ Tamtéž

⁴⁰ Tamtéž.

⁴¹ COOPER, J. C. a Allan PLZÁK. *Ilustrovaná encyklopedie tradičních symbolů*. Praha: Mladá fronta, 1999. ISBN 80-204-0761-8, s.14

5 Zákon upravující jihokorejskou vlajku

Náležitosti a správné užívání jihokorejské vlajky je definováno v zákonu o vlajce Korejské republiky č. 8272. Poslední novelizace tohoto zákona je z roku 2014. Dohled nad tímto zákonem má Ministerstvo veřejné správy a bezpečnost Jižní Koreje. Účelem tohoto zákona je ochrana důstojnosti národní vlajky a ustanovení základních pravidel pro výrobu a vystavování symbolu Korejské republiky. Zákon obsahuje 12 článků, ze kterých vyplývá následující:⁴²

- Státní vlajka Korejské republiky se nazývá Tchegukki.
- Všichni občané republiky musí respektovat státní vlajku a vzhlížet k ní.
- Stát a každá místní samospráva má povinnost dohlížet nad správným vyvěšováním a výrobou státní vlajky.
- Pozdrav národní vlajce může být vyjádřen buď umístěním pravé ruky na srdce, přitom musí být osoba čelem k vlajce a mít na ní upřený zrak, nebo pozdrav pomocí salutování rukou.
- Na státní vlajce se ve středu nachází kruh, který se nazývá Tcheguk (nebo jin a jang). V rozích vlajky jsou umístěny trigramy (korejsky kwae), které se jmenují kun, kon, kam a ri.
- Pole státní vlajky musí být bílé, Tcheguk červeno-modrý a trigramy černé.
- Poměr šířky státní vlajky k její délce musí být 3:2.
- Finial⁴³ státní vlajky musí být zlatý a mít kulovitý tvar.
- Každý stožár nesoucí státní vlajku musí být vyroben z pevného materiálu a mít bílou, stříbrnou nebo nažloutlou barvu.
- Státní vlajka by měla být vyvěšována v době státních svátků. Dále by měla být státní vlajka vyvěšována v době státního smutku.

⁴² *Ministry of government legislation* [online]. [cit. 2019-03-22]. Dostupné z: <http://www.law.go.kr/>

⁴³ *Finial je ornament na konci vlajkového stožáru, nejčastěji má kulovitý tvar.*

Tabulka 3: státní svátky Korejské republiky

1.ledna	Nový rok – podle gregoriánského kalendáře
Konec ledna/začátek února	Sollal – nový rok podle lunárního kalendáře
1.března	Samil undong – oslava výročí hnutí 1.března
5.května	Den dětí
duben/květen	Buddhovy narozeniny
6. června	Památka padlých v boji
17.července	Den ústavy Korejské republiky
15.srpna	Den osvobození
15. den v 8. měsíci podle lunárního kalendáře	Den díkůvzdání Čchusok
3.října	Den založení národa
25.prosince	Den narození Ježíše Krista

- Každá státní budova a veřejná instituce ponechává národní vlajku vyvěšenou po celý rok. Má být na udržovaném místě a v noci musí být nasvícená.
- Místa, na kterých by měla být národní vlajka přítomna:
 - Letiště, hotely
 - Velké budovy, parky, stadiony
 - Ploty kolem státních budov
 - Místa, na kterých je mnoho instalovaných stožárů
- Národní vlajka musí být umístěna u každé školy.
- Státní vlajka nesmí být vyvěšena, pokud došlo k jejímu poškození příčinou nepříznivých přírodních podmínek.
- Během státních svátků a všedních dnů se vlajka vztyčuje až na vrchol stožáru – není povolena mezera mezi finial a vlajkou. V období smutku musí být vlajka na půl žerdi – v polovině stožáru.
- Vedoucí každého orgánu, či organizace, která má vyvěšenou státní vlajku, má povinnost se o ní starat spolu se stožárem a finiálou, aby nebyla narušena důstojnost státního symbolu.

- Za události, na kterých se používají ruční státní vlajky ručí pořadatel akce. Ten má povinnost dbát o to, aby účastníci akce zacházeli s vlajkou v úctě, případně je odradit od nedbalého zacházení.
- Poškozené státní vlajky musí být bez odkladu zlikvidovány, nejlépe spálením, popřípadě jiným důstojným způsobem.
- V případě, že je státní vlajka přehozena přes rakev nesmí se dotýkat země. Vlajka se také nesmí pohřbít spolu s rakví.
- Státní vlajka nebo její část (Tcheguk a trigramy) může být použita na různém zboží a pro jiné účely za předpokladu, že vlajka se nebude využívat způsobem, který by vyvolal odpor.

5.1 Barvy a rozměry vlajky

Součástí zákona o vlajce Korejské republiky je přesná specifikace barev národní vlajky. K přesnému definování barev došlo v roce 2007, v prvním vydání zákona č. 8272, který spravuje národní vlajku. Modrá a červená barva symbolu Tcheguk je v zákoně určena pomocí Munsellova barevného systému a modelu CIE.⁴⁴

Tabulka 4: specifikace barev jihokorejské vlajky

Barva	Munsellův barevný systém	CIE
Červená	6.OR 4.5/14	x 0.5640, y 0.3194, Y 15.3
Modrá	5.OPB 3.0/12	x 0.1556, y 0.1354, Y 6.5

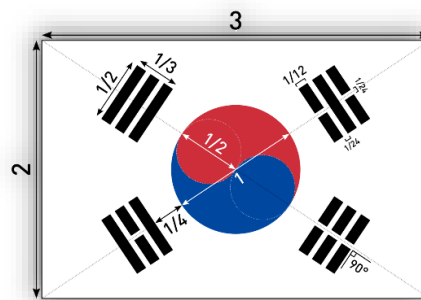
Při vytváření vlajky se musí dbát, na zákonem stanovené, rozměry a vzdálenosti jednotlivých částí vlajky. Zákon udává, že:⁴⁵

- Poměr šířky k její délce je 3:2.
- Když do vlajky přidáme pomyslné uhlopříčky zjistíme střed vlajky, který bude zároveň středem symbolu Tcheguk.
- Průměr symbolu Tcheguk se rovná polovině délky vlajky.

⁴⁴ Ministry of the interior and safety [online]. [cit. 2019-03-22]. Dostupné z: <https://mois.go.kr/eng/a01/engMain.do>

⁴⁵ Tamtéž.

- Vzdálenost trigramů od Tchejuk se rovná $1/4$ průměru kružnice Tchejuk.
- Šířka trigramů se rovná $1/2$ a délka $1/3$ kružnice symbolu Tchejuk.
- Délka jednotlivých trigramů se rovná $1/12$ průměru kružnice Tchejuk.
- Čáry trigramu, které jsou tvořeny dvěma částmi, mají mezi sebou mezeru, která odpovídá $1/24$ průměru kružnice.
- Vzdálenost $1/24$ kružnice je i mezi jednotlivými čarami tvořícími trigram.

Obrázek 6: parametry vlajky

V Korejské republice je uznáváno jedenáct rozměrů vlajkového listu (viz tabulka). Doporučená aplikace jednotlivých velikostí vlajkového listu je následující: číslo 1-7 se hodí k vyvěšení na stožáry, velikosti čísla 7 nebo 8 jsou vhodná k vyvěšení vlajky na dům a čísla 9 nebo 10 se doporučují používat na vozidlech.⁴⁶

Tabulka 5: oficiální rozměry jihokorejské vlajky

Velikost	Rozměry vlajkového listu (délka x šířka)
speciální	Více než 540 cm X více než 360 cm
1	450 cm x 300 cm
2	306 cm x 204 cm
3	270 cm x 180 cm
4	225 cm x 150 cm
5	180 cm x 120 cm
6	153 cm x 102 cm
7	135 cm x 90 cm

⁴⁶ Ministry of government legislation [online]. [cit. 2019-03-22]. Dostupné z: <http://www.law.go.kr/>

8	90 cm x 60 cm
9	45 cm x 30 cm
10	27 cm x 18 cm

6 Tchegukki a ostatní symboly Korejské republiky

Korejská republika má kromě národní vlajky Tchegukki další čtyři národní symboly. Jsou jimi národní hymna, emblém, pečeť a květina.

Hymna Jižní Koreje se nazývá Egukka. Tento název se všeobecně uplatňuje pro jakoukoliv píseň, která vyjadřuje lásku člověka ke své zemi, je však nejvíce spjat s národní hymnou. Text pohází z 19. století, ale autora neznáme. V textu hymny se přirovnávají vlastnosti korejského národa k přírodě, která se na korejském poloostrově nachází. Je zde zmíněna nejvyšší hora poloostrova – Pektusan, která se nachází na území dnešní Severní Koreje a také hora Namsan, která se nachází v Jižní Koreji. Hymna dává důraz na pravdivost, na které si korejský národ zakládá. Melodie textu byla původně zpívána podle skotské písně Auld Lang Syne, avšak než se píseň prohlásila za národní hymnu, se melodie nahradila skladbou Korejské fantasie, kterou napsal skladatel An Ik-tche. Národní hymnou byla vyhlášena roku 1948. Melodie hymny však byla chráněna autorským právem, a tak když v roce 1965 An Ik-tche zemřel, přešla práva na jeho dědice. Docházelo často k právním sporům s majiteli autorských práv. V roce 2003 majitelé práv dokonce zažalovali dva fotbalové týmy, které bez jejich vědomí zpívali národní hymnu. Nakonec v roce 2005 vlastníci copyrightu předali svá práva na hymnu státu.⁴⁷

Národním symbolem je také rostlina nazývaná Ibišek syrský, známá též jako korejská růže. Korejský název této rostliny je mugunghwa, přičemž slovo mugung v překladu znamená věčnost. Tento symbol má představovat všechny úspěchy a trápení, které Korea zažila. Ibišek je keř s výraznými květy, dorůstá do výšky 2-4 metrů. Květy mohou být růžové, fialové nebo bílé barvy. Už před vládou dynastie Čoson byla Mugunghwa známá jako „květ z nebe“. Ve starověké Číně byla Korea označována jako „země moudrých mužů, ve které kvete mugunghwa. O rostlině se zpívá také v národní hymně. Ibišek je také jedním z nejpoužívanějších symbolů v Koreji, můžeme ho nalézt například na: státním emblému, nebo na vlajkách předsedy vlády, prezidenta, armády, vojenského letectva atd. Ibišek syrský byl národní květinou prohlášen po skončení japonské okupace.⁴⁸

⁴⁷ Ministry of the Interior and Safety [online]. [cit. 2019-03-22]. Dostupné z: <https://www.mois.go.kr/eng/sub/a03/nationalSymbol/screen.do>

⁴⁸ Tamtéž.

Národní emblém Korejské republiky byl vyhlášen 10. prosince 1963. V Koreji je tento státní znak znám pod názvem Naramunjang. První verze emblému byla vytvořena po vyhlášení první korejské vlajky v roce 1882. Tento emblém se skládal z červeno-modrého symbolu Tcheguk, na kterém byly v té době barvy spirálovitě propletené. V roce 1900 se symbol zjednodušil, byl esovitě rozdělen na levou část, která byla červená a pravou, která byla modrá. Emblém tohoto typu se používal jen do roku 1905, než začala Japonská okupace Koreje. V roce 1948, po vzniku Korejské republiky, se Tcheguk rozdělil horizontálně, dolní část znaku byla modrá a horní červená. V roce 1946 byly k Tcheguk přidány čtyři protáhlé trigramy. Znak, jak ho známe dnes, je tvořen červeno-modrým symbolem Tcheguk, ten je obklopen pěti žlutými listy, které mají znázorňovat národní květinu Ibišek. Okolo je stuha, která je na dvou místech přehnutá. Stuha je bílá a má modrý lem, výjimkou je místo mezi dvěma přehyby, tam je stuha modrá. Na tomto místě je bílým písmem napsáno 대한민국, což v českém překladu znamená Korejská republika. V roce 1963 byl také sepsán zákon o Národním emblému, ve kterém je mimo jiné popsáno využití emblému. Emblém se využívá převážně jako státní znak na dokumentech zaslaných zahraničním institucím, na medailích, na prezidentských diplomatických cestách do zahraničí, nalezneme ho také na cestovních pasech a univerzitních diplomech.⁴⁹

Obrázek 7: státní emblém Korejské republiky

Národní pečeť je v Jižní Koreji známá jako kukse. Je vyrobena ze zlata, stříbra, mědi, zinku a iridia. Rukojeť je zdobena dvěma fénixi s roztáhlými křídly, na kterých nesou národní květ ibišku. Pečeť se využívá například při vyznamenávání, vydávání ratifikačních listin jménem prezidenta, preambuli k prohlášení o revizi ústavy atd.⁵⁰

⁴⁹ Tamtéž.

⁵⁰ Ministry of the Interior and Safety [online]. [cit. 2019-03-22]. Dostupné z: <https://www.mois.go.kr/eng/sub/a03-nationalSymbol/screen.do>

Nejnovější, v pořadí pátá, národní pečeť byla vyrobena roku 2010. Má čtvercový tvar, každá strana měří 10,4 centimetrů a váží 3,38 kilogramů.

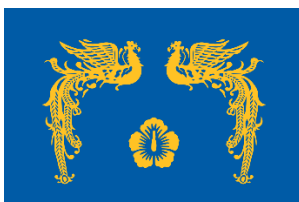
Kromě státních symbolů, má Korejská republika také národní symboly, které jsou charakteristické pro korejskou kulturu. Mezi tyto symboly patří například národní strom, kterým je borovice hustokvětá. Národním zvířetem je tygr ussurijský, který se však vyskytuje pouze v severní části Korejského poloostrova na hranici s Čínou. Dalším symbolem je strunný hudební nástroj zvaný kajagum, který vychází z čínského gužungu. Korejská republika má také národní sport, kterým je taekwondo, které se stalo olympijským sportem roku 2000.⁵¹

⁵¹ *National symbols of South Korea* [online]. [cit. 2019-04-08]. Dostupné z: <https://www.revolvy.com/page/National-symbols-of-South-Korea>

7 Další vlajky používané v Jižní Koreji

Kromě národní vlajky a vlajky korejského sjednocení se v Korejské republice používá mnoho dalších vlajek. Jsou to například vlajky:⁵²

- Prezidenta republiky – ta má modré pole, uprostřed dole je zlatý květ Ibišku, nad kterým letí dva zlatí fénixové s dlouhými ocasními péry a roztaženými křídly.

Obrázek 8: vlajka prezidenta republiky

- Vlady – ta má bílé pozadí, uprostřed je červeno-modrý obrys symbolu Tcheguk a pod ním je nápis 대한민국정부, který v překladu znamená vláda korejské republiky.

Obrázek 9: vlajka vlády

- Námořnictva – tato vlajka má modré pozadí, v levém horním rohu je bílé obdélníkové pole, ve kterém se nachází Tcheguk, za kterým se kříží dvě černé kotvy.

Obrázek 10: vlajka námořnictva

⁵² Vexilolog: soukromý vexilologický zpravodaj [online]. 2018, (67/68) [cit. 2019-03-22]. Dostupné z: <https://www.vexilologie.cz/>

- Předsedy vlády – ta má modré pole, uprostřed něj se nachází žlutý květ ibišku, který obklopuje pět bílých listů, které mají také představovat ibišek.

Obrázek 11: vlajka předsedy vlády

- Ministra národní obrany – tato vlajka má červené pole, uprostřed je bílá kotva, kterou překrývají tři bílé pruhy, v jejichž středu je umístěna žlutá pěticípá hvězda. V každém rohu vlajky je umístěna malá, bílá pěticípá hvězda. Vlajka samotného ministerstva je stejná, akorát postrádá bílé hvězdy.

Obrázek 12: vlajka ministra národní obrany

- Národní policie – ta má modré pole, které má ve středu červeno-modrý Tcheguk. Ten je obklopený pěti zlatými listy ibišku, na kterých sedí zlatý orel, který má za krkem váhy. Pod tímto vyobrazením se nachází nápis, který nese název policejního oddílu.

Obrázek 13: vlajka policie

- Armády – tato vlajka je vodorovně rozdělena na dva stejné pruhy. Spodní pruh má modrou a horní bílou barvu. Na pomezí těchto dvou pruhů se nachází zlatý kruh, který je obklopen zlatými listy a růžovým květem ibišku. Na listech je uprostřed dole umístěna bílá mašle. Ve zlatém kruhu je červeno-modrý Tcheguk, který je obklopen pěti růžovými listy ibišku.

Obrázek 14: vlajka armády

- Námořní pěchoty – ta má červené pole v jehož středu je zlatý orel s roztaženými křídly, který v zobáku drží bílou stuhu a v pařátech svírá zlatou kotvu, která má ve svém středu velkou, zlatou hvězdu. Dole na vlajce je dlouhá bílá stuha, na které je napsáno 해병대, což v překladu znamená námořní pěchota.

Obrázek 15: vlajka námořní pěchoty

- Vojenského letectva – tato vlajka má světle modré pole, které má ve středu pět zlatých květů ibišku, v popředí se nachází zlato-bílý orel s roztaženými křídly, který má na svém břiše zlatou pěticípou hvězdu, která je obklopena zlatým věncem.

Obrázek 16: vlajka vojenského letectva

Mimo vládní vlajky existují také vlajky korejských provincií a správních jednotek stejné úrovně. Jedná se o vlajky Jižního Čchungčongu, Jižní Čolly, Jižního Kjongsangu, Kangwonu, Kjonggi, Severního Čchungčongu, Severní Čolly,

Severního Kjongsangu, Inčchon, Kwandžu, Pusanu, tadžonu, Tegu, Ulsanu, Čedžu, Sedžongu a Soulu.⁵³

⁵³ Vexilolog: soukromý vexilologický zpravodaj [online]. 2018, (67/68) [cit. 2019-03-22]. Dostupné z: <https://www.vexilologie.cz/>

Závěr

Cílem mé bakalářské práce bylo vytvořit komplexní přehled o historii, vzniku, užívání a symbolice vlajky Korejské republiky. Práce je rozdělena do sedmi kapitol.

V první kapitole s názvem Vývoj státních celků na Korejském poloostrově se věnuji postupnému formování států od doby bronzové až po vznik samotné Korejské republiky. Tato kapitola slouží jako úvod, na který odkazuji později v kapitole o samotném vzniku korejské vlajky. Druhá kapitola Historie, vznik a typy vlajek obsahuje základní informace týkající se vlajek. Věnuji se zde mimo vlajek i praporům a vexiloidům, které byli předchůdci vlajek.

V následující části mé bakalářské práce se věnuji přímo vlajce Korejské republiky, známé též jako Tchegukki. Třetí kapitola nese název Historie korejské vlajce. V této kapitole nejdříve zmiňuji Čosonskou standardu, která byla předchůdcem Tchegukki. Poté navazuji na vytvoření první korejské vlajky v roce 1882 a jejímu následnému vyhlášení státní vlajkou. Dále v této kapitole popisuji změny, které vlajka prodělala během Japonské okupace a Sovětsko-americké okupace. Ke konci kapitoly zmíním také vlajku Severní Koreje a vlajku korejského sjednocení, kterou využívá severní a jižní Korea jako společný symbol, převážně při účasti na sportovních událostech.

Ve čtvrté kapitole jsem se zaměřila na symboliku jednotlivých částí vlajky. Nejprve jsem se věnovala trigramům, u kterých jsem zmínila také Knihu proměn, ve které mají právě trigramy původ. V této části práce jsem vytvořila také tabulky, které přehledně popisují význam jednotlivých trigramů. Dále píšou o symbolu jin-jang, který se nachází ve středu vlajky a je obklopen právě trigramy. V rámci této podkapitoly vysvětluji rozdíl mezi klasickým znakem jin-jang a korejské verzi tohoto symbolu. Na závěr této kapitoly vyložím také význam bílého pole vlajky.

Pátá kapitola pojednává o zákonu o vlajce Korejské republiky č. 8272, který udává základní náležitosti spojené s vlajkou, jako jsou např. dny během kterých se vlajka vyvěšuje, pravidla použití, parametry, barvy atd.

V šesté kapitole s názvem Tchegukki a ostatní symboly Korejské republiky zmiňuji ostatní státní symboly, které se v Jižní Koreji užívají. Jedná se o státní hymnu, znak, květinu a pečeť. Jednotlivé symboly jsou navzájem propojeny, převážně symbolikou. Nejčastěji užívaným symbolem je právě národní květina, kterou je ibišek

syrský. Ta se nachází na pečeti, státním znaku a zpívá se o ní i v národní hymně. Kromě státních symbolů jmenují také národní symboly, které jsou pro Jihokorejce důležité.

Poslední, sedmá kapitola obsahuje seznam vlajek, mimo státní, které se v Korejské republice používají. Jedná se převážně o vlajky vládní, nebo vojenské. Mimo ně se však užívají také vlajky, které slouží jako symbol jednotlivých provincií.

Summary

The aim of my bachelor thesis was to create a work that would comprehensively describe the historical context, Origin, meaning and symbolism of the Republic of the Korea. The bachelor thesis is divided into seven chapters. In the first chapter I write about the development of state units on the Korean peninsula. The second chapter deals with the history and Origin of flags. The following chapter describes the history of Korean flag. In this chapter I also mentioned flag of North Korea and flag of Korean unification. The fourth chapter deals with the symbolism of the flag (trigrams, yin yang). In the following part of my work I deal with the law, which regulates the flag. Chapter six deals with state symbols of Republic of Korea. In the final section, I mention other flags used in South Korea.

Seznam pramenů a literatury

Literatura

- BAŘINKA, Jaroslav. *Kulturní tradice Dálného východu*. Praha: Odeon, 1980.
- COOPER, J. C. a Allan PLZÁK. *Ilustrovaná encyklopedie tradičních symbolů*. Praha: Mladá fronta, 1999. ISBN 80-204-0761-8.
- ECKERT, Carter J. *Dějiny Koreje*. Praha: Nakladatelství Lidové noviny, 2001. Dějiny států. ISBN 80-7106-411-4.
- HARTZ, Paula R. *Taoismus*. Praha: Nakladatelství Lidové noviny, 1996. Světová náboženství (NLN, Lidové noviny). ISBN 80-7106-185-9.
- I-t'ing: Kniha proměn*. Přeložil Oldřich KRÁL. Praha: Maxima, 1995. ISBN 80-901333-2-0.
- LITTLETON, C. Scott. *Moudrost Východu: [ilustrovaný průvodce po východních náboženstvích a filozofiích] : hinduismus, buddhismus, konfucianismus, taoismus, šintoismus*. Praha: Knižní klub, 1998. ISBN 80-7176-646-1.
- MUCHA, Ludvík. *Vlajky a znaky zemí světa*. 3. Praha: Geodetický a kartografický podnik, 1987.
- OVERMYER, Daniel L. *Náboženství Číny: svět jako živý organismus*. Praha: Prostor, 1998. Obzor (Prostor). ISBN 80-85190-75-3.
- SMITH, Nicole. *Vlajky světa*. Bratislava: INA, 1996. ISBN 80-8053-006-8.
- Svět ve faktech do kapsy: mapy, vlajky, informace*. Bratislava: Slovo, 1997. ISBN 80-85711-18-4.
- Vlajky světa*. Praha: Ikar, 2000. Kapesní atlas. ISBN 80-7202-439-6
- Vlajky světa*. Přeložil Josef KOVAL, ilustroval Simon MUMFORD. Praha: Slovart, 2015. ISBN 978-80-7391-974-0.

Internetové zdroje

History of the South Korea Flag [online]. [cit. 2019-03-19]. Dostupné z: <https://www.flagmakers.co.uk/buy-flags/south-korea/>

KOREA Magazine: Korean culture and information service [online]. Docuhut, 2015, (3) [cit. 2019-03-18]. Dostupné z: <http://www.korea.net/Others/Subscribe-to-Koreanet/KOREA-Magazine>

Vexilolog: soukromý vexilologický zpravodaj [online]. 2018, (67/68) [cit. 2019-03-18]. Dostupné z: <https://www.vexilologie.cz/>

The World's Tallest Flagpoles [online]. [cit. 2019-03-19]. Dostupné z: <https://www.worldatlas.com/articles/the-world-s-tallest-flagpoles.html>

Japoncům vadila malá tečka na korejské vlajce, na OH se používat nebude Zdroj: https://www.idnes.cz/zpravy/zahranicni/japonsko-protest-korea-olympiada-vlajka-takesima-ostrovy.A180206_113503_zahranicni_jn [online]. [cit. 2019-03-30].

Symbols used in Tang Soo Do explained. [online]. [cit. 2019-04-14]. Dostupné z: <http://www.satsd.co.za/downloads.shtml>

Ministry of government legislation [online]. [cit. 2019-03-22]. Dostupné z: <http://www.law.go.kr/>

Ministry of the interior and safety [online]. [cit. 2019-03-22]. Dostupné z: <https://mois.go.kr/eng/a01/engMain.do>

Ministry of the Interior and Safety [online]. [cit. 2019-03-22]. Dostupné z: <https://www.mois.go.kr/eng/sub/a03/nationalSymbol/screen.do>

National symbols of South Korea [online]. [cit. 2019-04-08]. Dostupné z: <https://www.revolv.com/page/National-symbols-of-South-Korea>

Flag of North Korea [online]. In: [cit. 2019-04-14]. Dostupné z: https://commons.wikimedia.org/wiki/File:Flag_of_North_Korea.svg

Unification flag of Korea [online]. In: . [cit. 2019-04-14]. Dostupné z: [https://commons.wikimedia.org/wiki/File:Unification_flag_of_Korea_\(pre_2006\).svg](https://commons.wikimedia.org/wiki/File:Unification_flag_of_Korea_(pre_2006).svg)

Flag of the Republic of Korea Armed Forces [online]. In: . [cit. 2019-04-14].

Dostupné z:

https://commons.wikimedia.org/wiki/File:Flag_of_the_Republic_of_Korea_Armed_Forces.svg

Standard of the Prime Minister of the Republic of Korea [online]. In: . [cit. 2019-04-14]. Dostupné z:

https://commons.wikimedia.org/wiki/File:Standard_of_the_Prime_Minister_of_the_Republic_of_Korea.svg

Naval Jack of South Korea [online]. In: . [cit. 2019-04-14]. Dostupné z:

https://commons.wikimedia.org/wiki/File:Naval_Jack_of_South_Korea.svg

Flag of the Republic of Korea Army [online]. In: . [cit. 2019-04-14]. Dostupné z:

https://commons.wikimedia.org/wiki/File:Flag_of_the_Republic_of_Korea_Army.svg

Flag of the Republic of Korea Marine Corps [online]. In: . [cit. 2019-04-14].

Dostupné z:

https://en.wikipedia.org/wiki/File:Flag_of_the_Republic_of_Korea_Marine_Corps.svg

Flag of the Government of the Republic of Korea [online]. In: . [cit. 2019-04-14].

Dostupné z:

https://commons.wikimedia.org/wiki/File:Flag_of_the_Government_of_the_Republic_of_Korea.svg

Police Station Flag [online]. In: . [cit. 2019-04-14]. Dostupné z:

<https://fotw.info/flags/kr%5Epolst.html>

Flag of the Republic of Korea Air Force [online]. In: . [cit. 2019-04-14]. Dostupné z:

https://cs.wikipedia.org/wiki/Soubor:Flag_of_the_Republic_of_Korea_Air_Force.svg

Emblem of South Korea [online]. In: . [cit. 2019-04-14]. Dostupné z:

https://commons.wikimedia.org/wiki/File:Emblem_of_South_Korea.svg

Flag of South Korea [online]. In: . [cit. 2019-04-14]. Dostupné z:

https://commons.wikimedia.org/wiki/File:Flag_of_South_Korea.svg

Flag of the king of Joseon [online]. In: . [cit. 2019-04-14]. Dostupné z:

https://en.wikipedia.org/wiki/File:Flag_of_the_king_of_Joseon.svg

Flag of the President of South Korea [online]. In: . [cit. 2019-04-14]. Dostupné z: https://commons.wikimedia.org/wiki/File:Flag_of_the_President_of_South_Korea.svg

Flag of South Korea (construction sheet) [online]. In: . [cit. 2019-04-14]. Dostupné z: [https://commons.wikimedia.org/wiki/File:Flag_of_South_Korea_\(construction_sheet\).svg](https://commons.wikimedia.org/wiki/File:Flag_of_South_Korea_(construction_sheet).svg)

Flag parts cs [online]. In: . [cit. 2019-04-14]. Dostupné z: https://commons.wikimedia.org/wiki/File:Flag_parts_cs.PNG